

KOMMUNINFO

Helsingfors 29.12.2017

8/2017

Vaccination av anställda och studerande för att skydda patienter enligt den nya lagen om smittsamma sjukdomar

I mars 2018 träder 48 § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) i kraft. Paragrafen har rubriken ”Vaccination av anställda och studerande för att skydda patienter”.

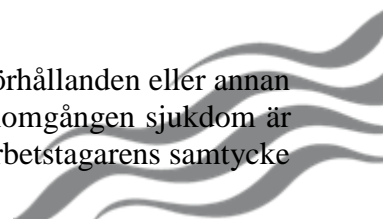
Den nya lagen om smittsamma sjukdomar ålägger arbetsgivarna att se till att personalen har ett så gott vaccinationsskydd som möjligt. Enligt paragrafen får arbetsgivaren *bara av särskilda skäl* låta personal som har ett bristfälligt vaccinationsskydd arbeta *i klient- och patientutrymmen där man vårdar klienter eller patienter som medicinskt sett är utsatta för allvarliga följder av smittsamma sjukdomar.*

Ett särskilt skäl för att låta personal som inte är vaccinerad arbeta vid dessa verksamhetsenheter kan vara exempelvis att det inte finns tillgång till annan yrkeskunnig personal eller att en ny anställd snabbt måste fås in i arbetet. Ett annat särskilt skäl kan vara att den anställde eller studerande som borde vaccineras är överkänslig eller har någon annan egenskap som gör att hen inte kan ges vaccin.

Att vaccinera sig är frivilligt. Enligt 48 § i lagen om smittsamma sjukdomar är arbetsgivaren skyldig att se till att vaccinationsskyddet är i ordning för personal som arbetar med att vårda klienter eller patienter som medicinskt sett är utsatta för allvarliga följder av smittsamma sjukdomar. I fråga om mässling och vattkoppor räcker skydd via genomgången sjukdom. I fråga om influensa krävs dock skydd via vaccination. De som arbetar med spädbarn ska dessutom vara vaccinerade mot kikhosta. Vaccination av vårdpersonal har visat sig minska insjuknandefrekvensen och dödligheten bland patienterna. Vaccination av anställda bidrar således till en högre patientsäkerhet.

Ledningen för verksamhetsenheten inom socialvården och hälso- och sjukvården fastställer på medicinska grunder de utrymmen och situationer där det krävs vaccinationsskydd i enlighet med 48 §. Enligt 3 § i lagen om smittsamma sjukdomar avses med klient- och patientutrymmen klient- och patientrum och fordon som används vid sjuktransporter, såsom ambulanser. Med klient- och patientutrymmen avses också utrymmen som är jämförbara med de ovannämnda, till exempel sjukhusens väntrum och korridorer. Förutsättningen är att det finns risk för att klienter eller patienter kan bli smittade i utrymmena. Bedömningen av risken för smittsam sjukdom är medicinsk och görs separat för varje verksamhetsställe. Det väsentliga är att bedömningen av vem som är utsatt för allvarliga följder av smittsamma sjukdomar sker på medicinska grunder.

Lagen om smittsamma sjukdomar ändrar inte lagstiftningen om anställningsförhållanden eller annan praxis som normalt följs i arbetslivet. Uppgifter om tagna vacciner eller genomgången sjukdom är personliga uppgifter om hälsotillståndet. Arbetsgivaren har inte rätt att utan arbetstagarens samtycke

behandla uppgifter som gäller arbetstagarens hälsotillstånd eller lämplighet. Arbetstagare eller studerande kan om de så vill ge arbetsgivaren uppgifter om sin lämplighet, tagna vacciner eller genomgångna sjukdomar. Uppgifterna kan också lämnas till företagshälsovården eller studerandehälsovården, som ansvarar för att komplettera vaccinationsskyddet. Arbetsgivaren ska bekosta behövliga vaccinationer för sina anställda. För vaccinationerna kan användas de vacciner som ingår i det nationella vaccinationsprogrammet.

Arbetsgivaren ska sörja för en tillräcklig introduktion av arbetstagare. Vid verksamhetsställen inom socialvården och hälso- och sjukvården kan det finnas arbetstagare som inte har tillräcklig kunskap om sjukdomar som kan förebyggas med vaccinationer och riskerna med att insjukna i dessa sjukdomar. Det är viktigt att öka kunskapen och förståelsen om vaccinationernas betydelse i bekämpningen av smittsamma sjukdomar. Särskilt viktigt är det att öka kunskapen och förståelsen om förebyggande av vårdrelaterade infektioner. I bästa fall skyddar vaccinationen inte bara klienter och patienter utan även den anställde själv och hans arbetskamrater.

Med 48 § i lagen om smittsamma sjukdomar eftersträvas en betydande höjning av patientsäkerheten och vaccinationstäckningen bland de anställda. Samtidigt eftersträvas också en positiv inställning till vaccination bland de anställda. Detta är särskilt viktigt för att upprätthålla en positiv inställning till vaccination hos hela befolkningen.

På Institutet för hälsa och välfärds webbplats finns anvisningar om vaccination av vårdpersonal (<https://www.thl.fi/sv/web/vaccinationer/vaccination-av-olika-grupper/vaccinationer-i-arbetslivet>)

Mer information

Sari Ekholm, överläkare, tfn 02951 63447

Liisa Katajamäki, regeringsråd, tfn 02951 63329

Anni-Riitta Virolainen-Julkunen, medicinalråd, tfn 02951 63324

e-post: fornamn.efternamn@stm.fi

